

Andorra, paradís de l'esport, objectiu residu zero

Marc MAGALLON i FONT

Aquesta darrera setmana, hem pogut veure que l'Organització de les Nacions Unides ha emès diversos comunicats per advertir de la necessitat imperiosa de variar els hàbits alimentaris a fi i efecte de salvar el planeta. *A priori* aquesta afirmació podria semblar alarmista però analitzant bé la situació veiem que de forma inexorable, i vista la corba de creixement de la població mundial, ens veiem abocats a haver de seguir sí o sí aquesta recomanació per poder salvar el planeta.

El 1990 érem 5.300 milions de persones al planeta, en aquell moment ja s'advertia de forma tímida que el canvi climàtic era un problema major i que calia canviar hàbits per mirar de revertir el que pels costums i forma de viure actual dels humans estàvem autodestruint el planeta Terra. El que no s'ha produït en centenars de milers d'anys, a causa de la nostra activitat ho estem aconseguint realitzar en pocs segles.

Avui en dia, 2019, som ja prop de 8.000 milions d'éssers humans i la projecció que fan els estudis de demografia mundial ens indiquen que serem 9.700 milions el 2050 i 11.200 milions el 2100. En tan sols dos segles haurem més que doblat la població mundial.

Serà capaç la Terra de poder subministrar suficients aliments a tantes boques?

El que és clar que en el ritme i mesura del consum actual, de ben segur que no.

Només amb els 40 milions de tones d'aliments en bon estat que es llancen cada dia als Estats Units es podrien alimentar 1.000 milions d'éssers humans que passen gana cada dia. Si a aquestes dades sumem tots els aliments que es malbaraten al planeta, encara tenim, si sabem gestionar-ho, marge per poder seguir alimentant les futures generacions. Es tracta, però, de serioses mesures de supervivència. L'actual cultura del consum ha d'extingir-se ben aviat. És ja insostenible. Diverses propostes per canviar aquests mals hàbits són damunt de la taula, però no és avui, amb aquest article, el nostre motiu d'estudi.

Avui ens centrarem més en altres aspectes a banda del canvi d'hàbits alimentaris que també fan que el canvi climàtic s'agreugi a causa de la mateixa activitat humana. Som coneixedors

que ens calen suports a la Terra que siguin capaços d'absorbir les moltes tones de gasos hivernacle que emetem diàriament al nostre planeta per culpa de la nostra indústria i a la nostra producció. Tot i això seguim destruint cada dia boscos i selves senceres (els arbres són grans absorbents de CO₂) precisament per poder disposar de més superfície de conreus i cultius els quals fertilitzarem perquè produeixin més i també per alimentar les bèsties que passarem a *posteriori* a menjar-nos.

Realitzant aquestes mesures, a banda de perdre els preciosos arbres devoradors de CO₂, crearem més tones d'òxid nítric a causa dels fertilitzants i també més tones de metà a causa de l'increment del sector boví que ubicarem en les superfícies que haurem desforestat per encabir-hi el que pretenem que sigui el nostre aliment. Aquest cercle viciós té sí o sí data de caducitat. El planeta ja no ho aguanta. Deu ser per aquest motiu que s'inicia una nova era de conquesta espacial?

En tot cas, millor que ens centrem en els problemes terraquís i mirem com podem resoldre alguns dels mals que avui dia ens infligim.

Pel que fa al temari d'avui, en el qual pretenc informar del gra de sorra que podem aportar en el món de l'esport pel que fa a aportacions positives a l'acció del revertiment del canvi climàtic.

Com a experiència particular us parlaré del que s'està fent des d'una federació esportiva nacional, concretament des de la Federació Andorrana de Muntanyisme per tal que la pràctica esportiva d'aquesta disciplina sigui molt més sostenible, no només al nostre país sinó a tot el planeta.

Amb la creació d'un manual de bones pràctiques en curses d'esquí de muntanya, la Federació Andorrana de Muntanyisme (a partir d'ara FAM) ha volgut contribuir i ser part activa en el revertiment dels problemes socials i mediambientals que pateix el planeta.

Us adjunto l'índex del manual, redactat pel Sr. F. Javier Gómez com a integrant del comitè organitzador de la Font Blanca en l'àrea de sostenibilitat.

Manual de bones pràctiques en curses d'esquí de muntanya, v. 1. F. Javier Gómez (octubre 2017)

A grans trets, aquest molt interessant *Manual de bones pràctiques en curses d'esquí de muntanya* redactat pel Sr. F. Javier Gómez, a banda de presentar-nos els inicis de la presa de consciència ambiental en el món de l'esport i més concretament en el món de l'esquí de

Índex	2.2.2. Residus
Presentació.....1	[taula 1: esquema bàsic de recollida selectiva de residus] 11
1. Introducció..... 1	2.2.3. Mobilitat 13
1.1. La presa de consciència ambiental en el món de l'esport 1	2.2.4. Compra verda 14
1.2. La política ambiental en les competicions d'esquí de muntanya . 4	2.2.5. Aigua i energia 15
1.3. Línies mestres per aconseguir un esdeveniment esportiu sostenible 5	2.3. La valoració d'impactes
2. Començant: la diagnosi ambiental de l'esdeveniment. 7	[taula 2: descripció d'impactes ambientals d'una cursa i indicadors de seguiment] 15
2.1. Les àrees temàtiques 8	3. Passant a l'acció: bones pràctiques per una cursa més sostenible ..18
2.2. Els vectors ambientals 9	3.1. Recorregut
2.2.1. Biodiversitat 10	[Taula 3: bones pràctiques en recorregut] 19

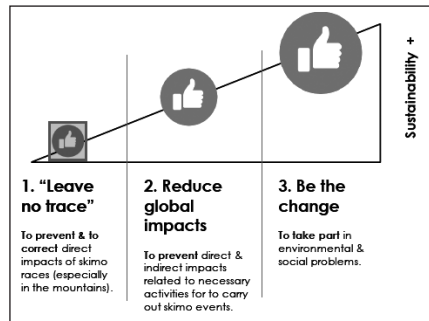
3.2. Càterings	4. Responsabilitat social	24
[Taula 4: bones pràctiques en càterings i avituallaments]	4.1. Informació i comunicació ambiental	24
3.3. Espais	4.2. Contribució a projectes	25
[Taula 5: bones pràctiques en gestió sostenible dels espais]	4.3. Compensació de les emissions de CO2	26
3.4. Comunicació	Annex 1: Model de Report of Environmental Analysis	27
[Taula 6: bones pràctiques en gestió de la comunicació]		
3.5. Mobilitat		
[Taula 7: bones pràctiques en mobilitat]		

munyanya, defineix el que al seu entendre serien les línies mestres perquè un esdeveniment esportiu sigui o tendeixi a ser sostenible. Aquestes línies es tradueixen en diversos principis bàsics, com són autosuficiència, prevenció, ecoresponsabilitat, proximitat i responsabilitat compartida. Tots aquests principis proporcionalment en la mesura que s'apliquen pretenen reduir la petjada ecològica i tendeixen a mirar de no deixar empremta a fi i efecte de poder seguir en el futur realitzant l'activitat. L'esquí de munyanya i l'esport en general tenen, com la resta de conceptes, una responsabilitat directa en la sostenibilitat i una vegada reconeguda aquesta responsabilitat cal posar de manifest la capacitat transformadora que té l'esport en adaptar-se a aquesta nova forma de fer i prenent part activa i essent exemples del necessari canvi que necessita el conjunt de la societat i el planeta.

Una vegada examinat el manual de bones pràctiques de la FAM, el qual és al meu entendre un document molt interessant i a tenir en compte i del qual recomano fortament la lectura, estudi i posada en pràctica de forma adaptada a cada una de les diferents disciplines esportives, puc assegurar que en el món de l'esport és realment una primícia abordar l'organització d'una prova esportiva sota aquest prisma.

La voluntat de deixar una petjada zero i intentar que l'organització de l'esdeveniment esportiu tingui 0 impacte en l'entorn és un nou concepte dins les prioritats dels organismes federatius que es dediquen a promoure i fomentar la pràctica esportiva.

De fet, ja des del 2013, i sent els precursors de seguir fil per randa les recomanacions de la comissió de Medi Ambient de la ISMF, que treballa de forma independent amb l'objectiu de vetllar per la protecció del medi natural on es desenvolupen esdeveniments esportius de l'ISMF i que ajuda els organitzadors d'esdeveniments esportius a participar en un enfocament sistemàtic que vetllar per la sostenibilitat, que la FAM, de forma ferma i decidida treballa de valent en aquest sentit i any rere any inverteix esforços i energia per millorar i implementar aquesta nova forma de fer i d'organitzar l'esport. Cal recordar que tot i les recomanacions de la ISMF, és total competència de cada comitè organitzador de les diferents proves del

calendari de la Copa del Món seguir i pregonar amb l'exemple, seguint les recomanacions dels alts organismes internacionals, i és aquí on la FAM ha estat la portaestendard dins el si de la ISMF.

Com us deia, jo mateix com a voluntari des de fa llargs anys en aquest esdeveniment esportiu de renom internacional, la Font Blanca, prova per excel·lència dins el calendari de la Copa del Món d'esquí de muntanya, he pogut anar vivint en persona els esforços que tot l'equip organitzador de la dita prova fa perquè aquesta sigui cada any més sostenible.

El pla d'acció es resumeix en prevenció, abans que l'impacte es produeixi; reducció, mentre l'esdeveniment es duu a terme, i compensació de tot el que no s'ha pogut prevenir o reduir. L'avaluació contínua de com ha anat cada any la prova a través dels indicadors qualitius i quantitius concrets i de la validació de les accions concretes dutes a terme ens duen a unes conclusions vitals a analitzar cada any perquè la prova esportiva millori cada any en l'apartat de sostenibilitat.

El treball de comunicació i de venda de tot el treball fet és primordial per a poder conscienciar i divulgar la important tasca feta.

Tant és així que des de la Federació Internacional de Muntanyisme (ISMF) s'ha proposat a la FAM, amb el seu president al capdavant, el Jaume Esteve, que exporti la seva vivència, bagatge i coneixements a la resta de proves del calendari de la Copa del Món per mirar d'esdevenir proves amb un índex d'emissions de gasos GHG mínims i per tal de contrarestar-los amb diverses metodologies, les quals les podem trobar en el document *Technical assistance for the calculation and offset of the GHG emissions of ISMF's World Cup*. Totes són mesures concretes i quantificables perquè cada organitzador de prova sigui conscient del que genera com a residu o contaminant i com el pot contrarestar. Es pretén organitzar proves esportives amb l'objectiu de ser zero contaminants i generar zero residus. La ISMF, per la seva manera de ser i pel seu lloc de pràctica habitual de les seves disciplines, és una federació altament implicada a fer realitat l'objectiu de residu zero i mínim impacte de l'esport en l'entorn.

És tot un orgull que els impulsors d'aquesta nova manera de fer hàgim estat els andorrans. La tenacitat i fermesa de l'equip directiu de la FAM ha fet possible exportar a l'àmbit internacional i planetari aquest projecte.

De fet, aquesta iniciativa no ha passat per alt a alts estaments internacionals que tenen cura de vetllar pel medi ambient.

Tant és així que una delegació de la FAM encapçalada pel president, acompanyada d'una delegació governamental d'Andorra, van acudir a la seu de les Nacions Unides el 17 de juliol de 2018 en el marc del Fòrum polític d'alt nivell sobre sostenibilitat per presentar el projecte, ja que havia tingut ressò en el si d'aquest organisme. L'agenda de desenvolupament sostenible Horitzó 2030, capitanejada per governs, empresaris i societat civil, està mobilitzant esforços universals amb l'objectiu de millorar la vida de la gent de tot el planeta.

Aquesta tardor del 2019 també està prevista una compareixença de la FAM prop del comitè de Medi Ambient del Comitè Olímpic Internacional, amb seu a Lausana, per poder exportar la nostra forma de fer i el nostre manual de bones pràctiques.

La sostenibilitat és actualment un dels objectius prioritaris de la quasi totalitat d'organitzacions

internacionals que s'alineen en l'esforç de transferir la idea dels grans beneficis globals, ja siguin mediambientals com econòmics, que durà a les noves generacions el fet de preservar l'entorn i el fet de ser sostenibles.

Traslladar aquest exemple a la totalitat de proves esportives del món és ara tasca del COI, fent-se seu aquest exemple i implementant-lo i fent-lo aplicar en el marc de tots els esdeveniments esportius als quals empara, és a dir la quasi totalitat d'esdeveniments de fort impacte que es duen a terme al nostre planeta.

Amb l'experiència viscuda amb l'exemple de la Font Blanca és clar que el que ens cal a la societat és un canvi d'hàbits i de mentalitat, vist que per realitzar tasques o organitzar esdeveniments costa el mateix fer-ho bé que fer-ho malament. Ser sostenibles i respectuosos costa en l'àmbit econòmic i d'esforç el mateix que fer-ho sense mirar pel planeta.

Ens cal un canvi de mentalitat i conscienciar-nos que no hi ha marxa enrere pel que fa a tenir cura del planeta. Hem d'integrar dins el nostre ADN la nova forma de fer i actuar pensant en els nostres hereus i que tinguin per molts mil·lennis la mateixa sort i privilegi que hem tingut nosaltres de poder gaudir d'aquest nostre meravellós planeta blau. És tot a les nostres mans, tan sols cal creure-s'ho! Com al seu moment s'ho va creure la FAM. Exemples com el presentat avui en aquest breu escrit faran possible aquest canvi de maneres de fer.

Visca la Terra.

Marc Magallon i Font,

llicenciat en Ciències i Tècniques de les Activitats
Físiques i Esportives i Conseller general del Grup Parlamentari Liberal,
vicepresident de la comissió d'Economia